

07.03.2017

Ytp/8

§ 84

Ympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuustoa- loitteesta, joka koskee Vaarala-Jakomäen alueen uimakuoppien ke- hittämistä maauimalaksi ja virkistysalueeksi

HEL 2016-013311 T 00 00 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Vaaralan lammet ovat vanhoihin hiekkakuoppiin muodostuneita lampia, joista yksi (Jakomäen lampi) sijaitsee Helsingin kaupungin alueella ja kolme Vantaan puolella. Helsingin alueella oleva lampi ja sen lähiympäristö on yksityisomistuksessa. Vantaan puolella sijaitsevista lammista eteläisin on yksityisomistuksessa ja kaksi pohjoisinta omistaa Vantaan kaupunki.

Vaaralan lampien alueen virkistyskäytön kehittäminen ja lampien mahdollinen uimarantakäyttö on ollut esillä ennenkin. Yleisten töiden lautakunta on vuonna 2015 hyväksynyt Jakomäen, Tattarisuon ja Tattariharjun aluesuunnitelman. Aluesuunnitelmassa on esitetty virkistyskäyttöä tukevia toimenpiteitä ja samalla todetaan, että asukkaiden toivomia uintimahdollisuuksia pohjavesialueella on selvitettävä jatkotutkimuksin ja jatkosuunnittelun myötä. Aluesuunnitelman mukaan hanketta suunnitellaan yhdessä Vantaan kaupungin ja alueen asukkaiden kanssa.

Uimakuoppien kehittäminen uimarannaksi

Alue on tärkeä pohjavesialue ja sijaitsee vedenottamon lähellä. Näin ollen hankkeen edellytyksenä on selvittää Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) kanta siihen, sopiiko alue uimarantahankkeelle.

Vantaan kaupunki on teettänyt vuonna 2015 alueelle pohjavesien suojelusuunnitelman (Fazerilan pohjavesialueen suojelusuunnitelma), jossa otetaan jonkin verran kantaa myös maankäytön suunnitteluun.

Ympäristölautakunta huomauttaa, että ympäristönsuojelulaissa on säädetty pohjaveden pilaamiskielto, joka on ehdoton. Vesilain mukaan puolestaan vesitaloushankkeelle, joka voi aiheuttaa pohjaveden laadun tai määrän muutoksia, jotka esimerkiksi huonontaisivat pohjavesiesiintymän käyttökelpoisuutta, tulee hakea lupaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolta (AVI).

Ennen tarkempaa uimarannan suunnittelua tulee selvittää, soveltuvatko lammet veden laadun puolesta uimarannaksi. Helsingin ympäristökes-

kus on ottanut Helsingin alueella sijaitsevasta lammesta näytteitä kaksi kertaa vuodessa, mutta veden laadun tarkempi selvittäminen vaatii lisätutkimuksia. Lähtökohtaisesti pieni, matala vesialue, jossa veden vaihtuminen on hidasta, on altis pilaantumiselle esimerkiksi hulevesien tai eläinten ulosteiden vaikutuksesta. Uimarannan veden laadulle, näytteenotolle ja raportoinnille on yksityiskohtaiset vaatimukset (STMa 177/2008 ja STMa 354/2008), jotka perustuvat EU:n uimavesidirektiiviin.

Uimarannan tulee olla myös asianmukaisesti varustettu. Asianmukaiseen varusteluun kuuluvat vähintään wc-tilat, pukeutumistilat, suihkut, riittävät roska-astiat, ilmoitustaulut ja opasteet. Lisäksi uimarantaa suunniteltaessa tulee huomioida mm. uinninvalvonnan järjestäminen, pelastusajoneuvojen pääsy rannalle ja asiakkaiden pysäköinti. Uimarannalle tarvitaan ylläpitäjä, joka vastaa mm. rannan ja sen rakenteiden ylläpidosta ja hoidosta, puhtaudesta ja tiedottamisesta rannalla.

Alueen virkistyskäytön kehittäminen

Lampien eteläpuolelle sijoittuu Slåttmossenin luonnonsuojelualue. Alueelle sijoittuu myös monia muita Helsingin kaupungin luontotietojen arvokkaita luontokohteita. Geologisesti arvokas turvakerrostuma, Slåttmossen (23/007), ulottuu myös luonnonsuojelualueen pohjoispuolelle. Alueelle sijoittuu myös II-luokan arvokas lintualue (Jakomäen lammikot, 40/2010) ja III arvoluokan lepakkoalue (Jakomäki 41/03). Jakomäen lampi lähiympäristöineen on paikallisesti arvokas matelija- ja sammakkoeläinkohde (Jakomäki 11/07). Lampi on sammakkoeläinten suosimaa elinympäristöä ja monien alueella tavattavien eläinten esim. sammakkoeläinten ja hyönteisten lisääntymispaikka.

Virkistyskäytön kehittämiseen tähtäävät toimet, joita aluesuunnitelmasa on mainittu, kuten polkuverkoston ja reittien kehittäminen, roska-astioiden lisääminen, penkit ja opastaulut, voisivat parhaimmillaan jopa parantaa luontoarvojen säilymistä alueella esimerkiksi ohjaamalla kulkua ja siten vähentämällä alueen kulumista.

Ympäristölautakunnan mielestä Jakomäen ja Vaaralan lampien alueen virkistyskäytön kehittäminen yhdessä Vantaan kaupungin kanssa on kannatettavaa edellyttäen, että jatkosuunnittelussa otetaan huomioon alueen monet luontoarvot. Lammen ympäristön voimakkaampi muokkaaminen virkistyskäyttöön tai mahdollisesti uimarannaksi edellyttää huolellista luontovaikutusten arviointia sekä luontoarvojen ja virkistyskäytön yhteensovittamista.

Esittelijä

ympäristöterveyspäällikkö
Pertti Forss

Lisätiedot

Lotta Kivikoski, terveystarkastaja, puhelin: +358 9 310 31595
lotta.kivikoski(a)hel.fi

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Sini-Pilvi Saarnio, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32019
sini-pilvi.saarnio(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Tuomo Valokainen ja muita valtuutettuja ovat tehneet 30.11.2016 seuraavan valtuustoaloitteen.

Vantaan kaupunginvaltuusto on antanut lausuntonsa Helsingin uudesta yleiskaavan luonnoksesta 2.3.2016. Tässä yhteydessä Vantaa on lausunut:

Somerikkotien itäpuolella sijaitsee Slättmossenin suoalue, luonnonsuojelualue ja pohjavesialue. Vantaa ehdottaa asuntovaltaisten kaavamerkinnän poistamista Somerikkotien itäpuolelta ja sen korvaamista viher- ja virkistysaluemerkinnällä. Käytöstä poistuneisiin hiekkakuoppiin olisi mm. mahdollista kehittää alueelle uusi maaumala alueen vetovoimakohteeksi Vantaan ja Helsingin yhteiskohteena.

Lausunto on loistava kädenojennus kaupunkien väliselle yhteistyölle ja lähialueiden asukkaiden toiveille saada alue virallisesti asukkaiden virkistyskäyttöön.

Vaarala-Jakomäen alueen uimakuoppien kehittäminen maaumalaksi ja virkistysalueeksi edesauttaisi niin itä-vantaalaisia kuin koillis-helsingiläisiä asukkaita. Samalla Kuusijärven käyttöpaine vähentyisi + että mainituista kaupunginosa-alueista ei tarvitsisi lähteä autoilla Kuusijärvelle kun pääsisi julkisilla/kävellen/pyörillä kuntarajojemme tuntumaan. Hyvien liikenneyhteyksien varrella sijaitseville lähivirkistysalueille on pääkaupunkiseudulla todellista tarvetta.

Me allekirjoittaneet edellytämme että Vantaan ja Helsingin kaupungit aloittavat yhteiset neuvottelut Vaarala-Jakomäen alueen uimakuoppien kehittämiseksi maaumalaksi ja virkistysalueeksi.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt ympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 22.3.2017 mennessä.

Esittelijä

ympäristöterveyspäällikkö
Pertti Forss

Lisätiedot

Lotta Kivikoski, terveystarkastaja, puhelin: +358 9 310 31595
lotta.kivikoski(a)hel.fi
Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi
Sini-Pilvi Saarnio, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32019
sini-pilvi.saarnio(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano